

4 Δεκεμβρίου, 1989

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

P.A.G. ARCHITECTS - ENGINEERS,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ  
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Ή/ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΟ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΗΣ  
ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 664/89)

- 
- 5 *Πράξεις ή αποφάσεις εν τη εννοία του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος — Διαγωνισμός/Προσφορές — Αρχιτεκτονικός διαγωνισμός — Σύνθετη διοικητική ενέργεια — Νομιμοποίηση προσβολής, εκτός από την τελική απόφαση κατακύρωσης, και κάθε άλλης ενδιάμεσης πράξης, που προηγήθηκε χρονικά — Υιοθέτηση θεωρίας αποσπαστών πράξεων (actes d'etachables) — Κανόνες Ιδιωτικού Δικαίου ρυθμίζουν ενέργεια ή πράξη, που έπεται του καταρτισμού της σύμβασης.*
- 10 *Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου — Σύνθετη διοικητική ενέργεια — Θεωρία αποσπαστών πράξεων (actes detachables) — Νομιμοποίηση προσβολής εκτός από την τελική απόφαση κατακύρωσης και κάθε άλλης ενδιάμεσης πράξης, που είχε προηγηθεί χρονικά.*
- 15 *Προσωρινό διάταγμα — Διάταγμα αναστέλλον ισχύ διοικητικής πράξης — Εφαρμοστέες αρχές — Έκδηλη παρανομία — Ο όρος χρησιμοποιείται σε αντιδιαστολή με τον όρο "παρανομία".*
- 20 *Σύνθετη Διοικητική Ενέργεια — Θεωρία αποσπαστών πράξεων (Actes Detachables) — Νομιμοποίηση προσβολής εκτός από την τελική απόφαση κατακύρωσης και κάθε άλλης ενδιάμεσης πράξης, που είχε προηγηθεί χρονικά.*

Με την Αίτηση Ακυρώσεως προσβάλλεται απόφαση κριτικής επιτροπής αρχιτεκτονικού διαγωνισμού σχετικού με την ανέγερση του κτιρίου του Υπουργείου Εξωτερικών. Οι αιτούντες πήραν το τρίτο βραβείο, ενώ το ενδιαφερόμενο μέρος το δεύτερο βραβείο. Πρώτο βραβείο δε δόθηκε.

5

Μετά την απονομή του βραβείου το Υπουργικό Συμβούλιο απεφάνισε να κατακυρώσει το έργο στο ενδιαφερόμενο μέρος. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δεν προσβάλλεται με την παρούσα Αίτηση Ακυρώσεως. Πρέπει να τονιστεί ότι η εν λόγω απόφαση ελήφθη μετά την καταχώριση της Αιτήσεως Ακυρώσεως. Με το προσωρινό διάταγμα ζητείται αναστολή της υπογραφής της σχετικής σύμβασης περί ανεγέρσεως του κτιρίου.

10

Οι αιτούντες επικαλούνται έκδηλη παρανομία, ανεπανόρθωτη ζημία, τόσο υλική όσο και ηθική.

15

Σημειωτέο ότι το ενδιαφερόμενο μέρος ήταν αδελφός μέλους της κριτικής επιτροπής του διαγωνισμού, ο οποίος όμως απέθανε προ της ημέρας καταθέσεως της σχετικής αρχιτεκτονικής μελέτης, η οποία, μάλιστα, κατετέθη ανώνυμα και επί αποδείξει παραλαβής.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση για προσωρινό διάταγμα, αποφάσισε:

25

- (1) Το αίτημα περί αναστολής υπογραφής της συμβάσεως εκτελέσεως του έργου δεν εμπίπτει στον τομέα του ιδιωτικού δικαίου, αλλά στον τομέα του δημοσίου δικαίου.

Σύμφωνα με τη θεωρία των αποσπαστών διοικητικών πράξεων (actes detachables) ο αιτών νομιμοποιείται να προσβάλει τόσο την τελική πράξη κατακύρωσης όσο και όλες τις προηγηθείσες ενδιάμεσες αποφάσεις, και τούτο διότι πρόκειται για σύνθετη διοικητική ενέργεια. Η απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την όλη διαδικασία και, παρά το ότι ελήφθη μετά την καταχώριση της Αιτήσεως Ακυρώσεως και της αιτήσεως για προσωρινό διάταγμα, εν τούτοις η ζητούμενη θεραπεία μπορεί να εξεταστεί από το Δικαστήριο, κατά την ενάσκηση της αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας.

30

35

- (2) Ο όρος "έκδηλη παρανομία", ως προϋπόθεση εκδόσεως προσωρινού διατάγματος χρησιμοποιείται σε αντιδιαστολή με τον όρο

40

“παρανομία”. Στη συγκεκριμένη περίπτωση και την κρίσιμη στιγμή της καταχώρησης της μελέτης του ενδιαφερομένου μέρους δεν υπήρχε το κώλυμα εκ της συμμετοχής στην κριτική επιτροπή του αδελφού του επιτυχόντος αρχιτέκτονα.

5

- (3) Ο ισχυρισμός περί ανεπανόρθωτης ζημίας δεν ευσταθεί. Η χρηματική ζημία στη συγκεκριμένη περίπτωση μπορεί κάλλιστα να αποκατασταθεί, αφού στους όρους του διαγωνισμού περιελαμβάνετο και η αμοιβή των αρχιτεκτόνων. Ο ισχυρισμός περί ηθικής βλάβης δεν ευσταθεί. Είναι δύσκολο να γίνει αντιληπτό πως θα μειωθεί ανεπανόρθωτα το γόπηρο των αιτούντων, που εν πάση περιπτώσει έχουν ήδη διακριθή με την απονομή σε αυτούς βραβείων. Αλλά και αν υπήρχε θέμα ηθικής βλάβης, δεν πρόκειται για ανεπανόρθωτη βλάβη, γιατί η επανόρθωσή της είναι εφικτή.

10

15

*Η Αίτηση για προσωρινό διάταγμα απορρίπτεται χωρίς διαταγή για έξοδα.*

20 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

*Medcon Constructions and Others v. Republic (1968) 3 C.L.R. 535,*

*Cyprus Flour Mills Co. Ltd. v. Republic (1968) 2 C.L.R. 12,*

25

*Cyprus Flour Mills Co. Ltd. v. Republic (1968) 3 C.L.R. 48,*

*Counnas & Sons Ltd. and Another v. Republic (1972) 3 C.L.R. 549,*

30

*Κυθραιώτης και Συνεργάτες και Άλλοι v. Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, (1989) 3 Α.Α.Δ. 118,*

*Moyo and Another v. Republic and Others (1988) 3 C.L.R. 1203,*

35

*Ιωσηφίδου v. Δήμου Λακατάμιας (1989) 3 Α.Α.Δ. 393,*

*Μεσαρίτη και Άλλοι v. Δήμου Πάφου (1989) 3 Α.Α.Δ. 760,*

40

*E.G.S. Flooring Ltd v. Συμβουλίου Αποχτετεύσεων Λευκωσίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 1794.*

**Αίτηση.**

Αίτηση για αναστολή της διαδικασίας για ανάθεση ή επίβλεψη του έργου ή της απονομής του δεύτερου βραβείου στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για την ανέγερση νέου μεγάρου του Υπουργείου Εξωτερικών στο ενδιαφερόμενο μέρος ή της υπογραφής σύμβασης με τον βραβευθέντα μέχρι περάτωσης της δίκης. 5

*Ε. Οδυσσέως*, για τους Αιτητές. 10

*Γ. Φράγκου (κα)*, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Β', για τους Καθ' ων η αίτηση.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι αιτητές είναι αρχιτέκτονες και έχουν γραφείο στη Λευκωσία. Χρησιμοποιούν την επωνυμία P.A.G. Architects - Engineers. Με την προσφυγή αυτή αμφισβητούν την εγκυρότητα αρχιτεκτονικού διαγωνισμού που προκήρυξε η Δημοκρατία και που αφορά την ανέγερση νέου μεγάρου του Υπουργείου των Εξωτερικών. 15 20

Δε χρειάζεται να επεκταθώ σ' όλες τις λεπτομέρειες του αιτητικού της προσφυγής. Περιέχει πολλαπλό αίτημα από πέντε σκέλη. Είναι όμως αρκετό να λεχθεί ότι η προσφυγή στρέφεται κυρίως εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση να επιτρέψουν τη συμμετοχή του ενδιαφερομένου στο διαγωνισμό και στη συνέχεια να εξετάσουν ή αποδεχθούν και βραβεύσουν με δεύτερο βραβείο τη μελέτη του. Είναι η θέση των αιτητών πως η σχετική απόφαση είναι εξ ολοκλήρου άκυρη και δεν παρήγαγε έννομες συνέπειες. 25 30

Παράλληλα με αίτησή τους στην προσφυγή, που ερείδεται στις διατάξεις των κανονισμών 13 και 18 του Διαδικαστικού Κανονισμού του Α.Σ.Δ. 1962, οι αιτητές επιδιώκουν την αναστολή της διαδικασίας για ανάθεση ή επίβλεψη του έργου ή της απονομής του δεύτερου βραβείου στον ενδιαφερόμενο ή της υπογραφής σύμβασης με το βραβευθέντα μέχρι πέρας της δίκης. 35 40

Είναι απαραίτητο να εκθέσω στη συνέχεια το ιστορικό. Για τους σκοπούς του διαγωνισμού συστάθηκε από το Υπουργικό

5 Συμβούλιο κριτική επιτροπή από 11 πρόσωπα. Η εντολή τους ήταν να επεξεργασθούν τους όρους του διαγωνισμού και τελικά να επιλέξουν και βραβεύσουν τις καλύτερες μελέτες. Αυτό συνέβη το Μάρτιο του 1987. Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε στις 20/1/89 με δημοσίευση στον τύπο και την επίσημη εφημερίδα (Βλέπε επισυνημμένο 2). Τα ονόματα των μελών της επιτροπής συμπεριλήφθηκαν στην προκήρυξη. Μεταξύ αυτών ήταν και ο αρχιτέκτονας Τάκης Ζεμπύλας που με τρεις άλλους συναδέλφους του εκπροσωπούσαν τις επαγγελματικές οργανώσεις των αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών στην επιτροπή. Με την ίδια ευκαιρία κλήθηκαν οι ενδιαφερόμενοι να παραλάβουν μέχρι τις 9/2/89 τα έγγραφα του διαγωνισμού αφού υπογράψουν τη σχετική απόδειξη παραλαβής.

15 Δύο γεγονότα που επακολούθησαν κατέστησαν αναγκαίες ισάριθμες αλλαγές στη σύνθεση της επιτροπής. Η μετάθεση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών και προέδρου της επιτροπής και ο θάνατος του Τ. Ζεμπύλα στις 4/5/89. Τον πρώτο αντικατέστησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας και τον αποβιώσαντα άλλος συνάδελφός του. Η μεταβολή κοινοποιήθηκε με σχετική δημοσίευση στις εφημερίδες. Δημοσίευση έγινε και στην επίσημη εφημερίδα στις 26/6/89 (συνημμένο 3).

25 Οι μελέτες έπρεπε, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού που θα αναλύσω αργότερα, να παραδοθούν στις 17/6/89. Όντως κατά την ημερομηνία αυτή κατατέθηκαν 10 μελέτες. Έφεραν μόνο κωδικό αριθμό, όπως προβλέπεται στους κανονισμούς, προφανώς για να διασφαλιστεί το αδιάβλητο της επιλογής. Η κριτική επιτροπή πήρε τις αποφάσεις της στις 31/7/89. Έδωσε το δεύτερο βραβείο από £7,500 στο ενδιαφερόμενο μέρος. Πρόκειται για το "Γραφείο Αρχιτεκτονικών Μελετών Μίλη Ν. Ζεμπύλα και Συνεργατών". Οι προσφεύγοντες πήραν 30 τρίτο βραβείο από £5,000. Πρώτο βραβείο δεν απονεμήθηκε. 35 Στην απόφαση δόθηκε δημοσιότητα στις 3/8/89 μέσω των εφημερίδων. Θα μπορούσε να ειπωθεί εν παρόδω ότι αίτημα της προσφυγής είναι και η ακύρωση της πιο πάνω απόφασης να δοθεί τρίτο βραβείο στους αιτητές αντί του πρώτου ή δεύτερου βραβείου.

40 Αυτά είναι σε σύνοψη τα ουσιαστικά γεγονότα όπως προκύπτουν από τις ενόρκους δηλώσεις που κατάθεσε η κάθε

πλευρά ως και από το άλλο υλικό που συσσωρεύτηκε στο δικαστικό φάκελο. Για να συμπληρώσω όμως πρέπει να αναφέρω και την υπ' αρ. 32.346 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21/9/89. Με την απόφαση είχε εγκριθεί η ανάθεση στο γραφείο Μίκη Ζεμπύλα της εκπόνησης των αρχιτεκτονικών και άλλων συναφών μελετών όπως και η επίβλεψη κατασκευής του κτιρίου. Ταυτόχρονα εξουσιοδοτήθηκε ο αρμόδιος υπουργός να υπογράψει σύμβαση με τον ενδιαφερόμενο. Όμως η σύμβαση δεν είχε υπογραφεί μέχρι τις 10/11/89 και θεώρησα σωστό να χορηγήσω προσωρινή προστασία έως ότου εκδοθεί απόφαση στην υπό κρίση αίτηση.

Η κα Φράγκου εγείρει εκ μέρους των καθ' ων η αίτηση ζήτημα προδικαστικού χαρακτήρα που πρέπει να εξεταστεί κατά προτεραιότητα. Έχει τεθεί ως εξής: εφόσον η προσφυγή δεν στρέφεται και κατά της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21/9/89 (στην οποία ήδη αναφέρθηκα), δεν είναι δυνατό να επιτραπεί η αναστολή της. Σημειωτέον ότι η απόφαση λήφθηκε μετά την καταχώρηση της προσφυγής και της εκδικαζόμενης αίτησης. Ειδικότερα για την αναστολή υπογραφής της σύμβασης η άποψη της κας Φράγκου, που στηρίζεται στην παράγραφο 5.10 των όρων συμμετοχής, είναι ότι πρόκειται για θέμα ιδιωτικού δικαίου που εκφεύγει της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου αυτού. Η παράγραφος 5.10 προβλέπει για το ενδεχόμενο να μη απονεμηθεί πρώτο βραβείο. Σ' αυτή την περίπτωση η κυβέρνηση της Δημοκρατίας είναι ελεύθερη να αναθέσει την εκπόνηση της οριστικής μελέτης σε οποιοδήποτε προσοντούχο αρχιτέκτονα ανεξάρτητα αν συμμετείχε ή όχι στο διαγωνισμό.

Δε συμφωνώ με τις θέσεις αυτές. Αναμφίβολα ο διαγωνισμός αυτής της μορφής αποτελεί σύνθετη διοικητική ενέργεια. Σύμφωνα με τη θεωρία των αποσπαστών πράξεων (actes d'etachables) οι αιτητές νομιμοποιούνται να προσβάλουν εκτός από την τελική απόφαση της κατακύρωσης και κάθε άλλη ενδιάμεση πράξη που προηγήθηκε χρονικά. Για παράδειγμα τη διαδικασία και το αποτέλεσμα του διαγωνισμού όπως ακριβώς συμβαίνει εδώ. Οι κανόνες του ιδιωτικού δικαίου ρυθμίζουν κάθε ενέργεια ή πράξη που έπεται του καταρτισμού της σύμβασης και σχετίζεται με την εκτέλεσή της: *Medcon Constructions and Others v. Republic* (1968) 3 C.L.R. 535, *Cyprus Flour Mills Co. Ltd. v. Republic (Council of Ministers) and*

5 *Another* (1968) 2 C.L.R. 12 και (1970) 3 C.L.R. 48, *Counnas & Sons Ltd. and Another v. The Republic (Cyprus Potato Marketing Board)* (1972) 3 C.L.R. 549. Βλέπε επίσης, *Κυθραιώτης και Συνεργάτες και Άλλοι v. Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου* (1989) 3 Α.Α.Δ. 118.

10 Με βάση την προηγηθείσα ανάλυση καταλήγω ότι σ' ένα τέτοιο ζήτημα, που αφορά το δημόσιο δίκαιο, η αρμοδιότητα ανήκει κατ' αποκλειστικότητα στο αναθεωρητικό δικαστήριο. Επομένως η ένσταση αναρμοδιότητας απορρίπτεται. Η εισήγηση που αφορά την απόφαση της 21/9/89 είναι επίσης απορριπτέα. Κι αυτό επειδή, έστω αν και η απόφαση δεν είναι αντικείμενο της προσφυγής εν τούτοις η φύση της προσωρινής προστασίας που ζητούν οι αιτητές είναι άρρηκτα συνυφασμένη με τα βασικά αιτήματα της προσφυγής τους.

20 Ένα κεντρικό γεγονός, ζωτικής σημασίας, γύρω από το οποίο διαμορφώθηκε βασική εισήγηση των αιτητών είναι η συγγένεια που υπήρχε μεταξύ του Μ. Ν. Ζεμπύλα και του αποβιώσαντα. Ήσαν αδελφοί. Το θέμα συσχετίστηκε με τους όρους διεξαγωγής του διαγωνισμού. Ο διαγωνισμός έγινε με βάση και πλαίσιο τους όρους συμμετοχής που δόθηκαν στους ενδιαφερόμενους αρχιτέκτονες (συνημμένο 5 ή οι όροι) και τους κανονισμούς προκήρυξης και διεξαγωγής διαγωνισμού ειδικότητας αρχιτέκτονα και/ή πολιτικού μηχανικού (συνημμένο 1 ή οι κανονισμοί). Ας σημειωθεί εδώ διευκρινιστικά ότι οι εν λόγω κανονισμοί καταρτίστηκαν από το σύνδεσμο στον οποίο ανήκουν τα μέλη των επαγγελματιών αυτών. Οι κανονισμοί τυγχάνουν εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση σύμφωνα με τη ρητή πρόνοια της παραγράφου 1.3 των όρων συμμετοχής.

35 Ο δικηγόρος των αιτητών υπέβαλε στην ουσία ότι από τη σκοπιά των παραπάνω όρων και κανονισμών, που συνιστούν το νομικό πλαίσιο που διέπει το διαγωνισμό, ο συγγενικός δεσμός, που αναντίρροπα υπήρχε στην περίπτωση αυτή, αποτελούσε κώλυμα που έπρεπε να οδηγήσει στον αποκλεισμό του ενδιαφερομένου μέρους. Γι' αυτό η προσβαλλόμενη πράξη πάσχει από προφανή παρανομία που αποτελεί λόγο αναστολής. Χρειάζεται επομένως μια αποσαφήνιση των διατάξεων στις οποίες βασίστηκε η εισήγηση.

Το άρθρο 20 των κανονισμών απαριθμεί τις υποχρεώσεις

των διαγωνιζομένων. Η παράγραφος 4 προβλέπει πως κανένας δεν μπορεί να συμμετάσχει στο διαγωνισμό αν έχει οποιαδήποτε σχέση εξάρτησης από μέλος της κριτικής επιτροπής. Το περιεχόμενο της παραγράφου 11.4 είναι ουσιαστικά ταυτόσημο με τον κανονισμό αυτό. Σύμφωνα με την παράγραφο 6.1.4 των όρων, κάθε αρχιτέκτονας που μετέχει έχει υποχρέωση να συνυποβάλει με τη μελέτη του και δήλωση ότι “δεν έχει καμιά συγγένεια ή άλλη σχέση εξάρτησης από τον πρόεδρο ή μέλος της κριτικής επιτροπής”.

5

10

Η συγγένεια, όπως καθορίστηκε από την ίδια την επιτροπή, φθάνει μέχρι το δεύτερο βαθμό (αδελφοί), ενώ η “εξάρτηση” ερμηνεύθηκε σαν σχέση οικονομική, επαγγελματική, εμπορική, υπαλληλική ή συνεταιρική. Οι αποσαφηνίσεις αυτές περιέχονται στις απαντήσεις που έστειλε η επιτροπή στις 22/2/89 σε γραπτές ερωτήσεις που υπέβαλαν οι ενδιαφερόμενοι μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών (συνημιμένο 4). Είναι αναγκαία εδώ μια παρεμβολή που αφορά στις ενέργειες του Μ.Ν. Ζεμπύλα προς την κατεύθυνση αυτή. Αρχικά στις 4/2/89 πληροφόρησε το υπουργείο (με επιστολή του δικηγόρου του τεκ. Χ1) ότι παρόλο που έχει εξ αίματος συγγένεια με τον Τ. Ζεμπύλα πρόθεσή του ήταν να συμμετάσχει διότι δεν υπήρχε άλλη σχέση εξάρτησης μεταξύ τους. Μάλιστα κάλεσε το υπουργείο να τροποποιήσει τους σχετικούς όρους του διαγωνισμού ή να αλλάξει τη σύνθεση της κριτικής επιτροπής για να αρθεί το κώλυμα συμμετοχής του. Η απάντηση, που δόθηκε στις 24/2/89, ήταν απορριπτική (τεκ. Χ2). Έγινε επίσης επίκληση του άρθρου 20(6) των κανονισμών και της παραγράφου 12.6 των όρων. Το περιεχόμενό τους είναι πανομοιότυπο. Με τις πρόνοιες αυτές μια μελέτη καθίσταται άκυρη σε περίπτωση που ο διαγωνιζόμενος άφησε να γίνει γνωστή η ταυτότητά του ή προσπάθησε να επηρεάσει μέλος της κριτικής επιτροπής.

15

20

25

30

Στην παραπάνω επιχειρηματολογία των αιτητών η κα Φράγκου αντιτάσσει ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο υποβολής των μελετών στις 17/6/89 δε σημειώθηκε καμιά παραβίαση των όρων που διέπουν τη διενέργεια του διαγωνισμού. Η δήλωση του ενδιαφερομένου τότε ότι δεν έχει καμιά συγγένεια με οποιοδήποτε μέλος της επιτροπής ήταν απόλυτα αληθινή. Αντιπαρατηρήθηκε όμως στο σημείο αυτό ότι το κώλυμα της συγγένειας δεν εξέλειπε. Για το λόγο ότι ο διαγωνισμός είναι ενιαία διαδικασία. Επομένως η παραλαβή των εγγράφων του

35

40



διαγωνισμού το Φεβρουάριο του 1989 αποτελούσε εμπόδιο για τη συμμετοχή του ενδιαφερομένου στο επόμενο στάδιο, που ήταν η κατάθεση των μελετών τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου.

5 Η έκδηλη παρανομία είναι έννοια που προκύπτει από την αντιδιαστολή προς την παρανομία. Ο εννοιολογικός προσδιορισμός της απασχόλησε σε πληθώρα περιπτώσεων τη νομολογία που διαμόρφωσε με καθαρότητα το νοηματικό της περιεχόμενο. Θα περιορισθώ σ' ένα σύντομο απόσπασμα από την  
10 απόφαση της Ολομέλειας στην Α.Ε. 811 *Sydney Alfred Moyo and Another v. The Republic and Others* (1988) 3 C.L.R. 1203.

“For the illegality to qualify as flagrant, it must be glaring and as such self-evident and immediately identifiable.”

15 Δεν θα υπεισέλθω στην ουσία του επίδικου θέματος. Δεν είναι άλλωστε επιτρεπτό σ' αυτό το στάδιο. Έγινε όμως φανερό από την παραπάνω ανάλυση ότι στις 17.6.89, που παραδόθηκαν οι μελέτες όπως και κατά τη διαδικασία που επακολούθησε, δεν υπήρχε αποχρών λόγος εξαιρέσης ή αποκλεισμού του ενδιαφερομένου. Θα ήθελα να τονίσω εδώ ότι σύμφωνα με την παράγραφο 9.2 των όρων οι συμμετοχές δόθηκαν στις 17.6.89 σε συγκεκριμένο χρόνο και τόπο και έναντι ανώνυμης απόδειξης παραλαβής. Κατά τη γνώμη μου η παραλαβή των εγγράφων του διαγωνισμού 5 μήνες πριν την κατάθεση των μελετών  
20 δε θεμελιώνει τη μομφή για κατάδηλη παρανομία. Πρέπει να παρατηρηθεί ότι η κοινόμονη περίπτωση διακρίνεται από την απόφαση *Αποστόλα Ιωσηφίδου v. Δήμου Λακατάμιας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 393, που παρέθεσαν οι αιτητές. Το αιτιολογικό της έρευνα είναι ότι ο πατέρας της υποψήφιας που διορίστηκε σε κάποια θέση στο Δήμο Λακατάμιας ήταν μέλος του συλλογικού οργάνου που πήρε την απόφαση και περαιτέρω έλαβε μέρος στη ψηφοφορία. Δικαιολογημένος διαφορισμός μπορεί να γίνει και με την υπόθεση *Νίκος Μεσαρίτης και Άλλοι v. Δήμου Πάφου* (1989) 3 Α.Α.Δ. 760. Σ' αυτή την περίπτωση  
25 μέλος κριτικής επιτροπής αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, που ήταν συγγενής του βραβευθέντα, πήρε μέρος κατά τη λήψη της απόφασης απονομής των βραβείων παραβιάζοντας έτσι κατάδηλα τα εχέγγυα αμεροληψίας της επιτροπής. Παράλληλα το  
30 δικαστήριο επεσήμανε ουσιαστική παράβαση των όρων συμμετοχής που αφορούν τις δαπάνες για ανέγερση του κτιρίου.  
40

Παραμένει ο ισχυρισμός των αιτητών πως αν δεν τύχουν άμεσης προστασίας θα υποστούν ανεπανόρθωτη ζημία τόσο από υλική όσο και από ηθική σκοπιά. Προς αυτή την κατεύθυνση οι αιτητές λένουν στην ένορκό τους δήλωση ότι θα είναι αδύνατο ή εξαιρετικά δύσκολο να αποτιμηθεί μελλοντικά η χρηματική τους ζημία αν εκτελεσθεί η πράξη. Πρέπει να λεχθεί ότι οι όροι συμμετοχής προκαθορίζουν τόσο το ύψος της δαπάνης του κτιρίου όσο και την αμοιβή των αρχιτεκτόνων που θα αναλάβουν το έργο, οπότε αν το πρόβλημα είναι ουσιαστικά ανύπαρκτο. Άρα η τυχόν χρηματική ζημία των αιτητών μπορεί να υπολογισθεί με ακρίβεια και να αποκατασταθεί στο ακέραιο. Υπάρχει ακόμη ο ισχυρισμός ότι θα υποστούν βλάβη ηθικού χαρακτήρα υπό την έννοια ότι θα τρωθεί η επαγγελματική τους φήμη και υπόληψη. Για τη βλάβη αυτής της υφής παρατηρεί σχετικά ο Β. Σκουρής “Αναστολή Εκτελέσεως των Διοικητικών Πράξεων” 2η έκδοση (1986) στη σελ. 52.

“... έτσι και για την παροχή προσωρινής προστασίας αρκεί η ηθική βλάβη, που προξενεί στον ιδιώτη η εκτέλεση της διοικητικής πράξεως, εφόσον βέβαια δεν είναι δυνατόν ν’ αποκατασταθεί πλήρως, αν (υποθεθεί ότι θα) ευδοκιμήσει η αίτηση ακυρώσεως.”

Στην απόφαση *E.G.S. Flooring Ltd v. Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1794, αναφέρεται σαν παράδειγμα ηθικής βλάβης η πειθαρχική ποινή εναντίον δικαστή (Ε.Α. 3/40, 33/55). Ειλικρινά δε βλέπω πως θα μειωθεί ανεπανόρθωτα το γόητρο των αιτητών εφόσον έχουν ήδη διακριθεί με την απονομή βραβείου. Όμως και αν ακόμη υπάρχει τέτοιο ενδεχόμενο η επανόρθωση πάλιν θα είναι εφικτή. Καταλήγω, λοιπόν, ότι ούτε ο ισχυρισμός για ανεπανόρθωτη ζημία έχει τεκμηριωθεί.

Για τους λόγους που εξέθεσα η αίτηση για χορήγηση διατάγματος αναστολής απορρίπτεται. Το διάταγμα της 10.11.89 ακυρώνεται. Δεν επιδικάζονται έξοδα.

*Η αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.*